සද්පුරුෂයෝ

විල නිසා මල ඉපදිනි. මල නිසා විල පිවිතුරුය. පුද්ගලයා නිසා සමාජය සුන්දර විය. සමාජය නිසා පුද්ගලයා සුන්දර විය. අතීත සමාජය අජීවි දයෙට ද
කෘතවේදී විය. ගහ කොළ ආදි ස්වභාවික වස්තු දවේත්වයනේ සැළකුවේ ඔවුන්ගේ අනවබෝධය නිසා නොව තමන්ට ජීවත්වීමට උපකාරී වන මේ ස්වභාව ධර්මයට කෘතවේදීත්වය දැක්වීම උදසොයි. කුඹුරේදී හිස් වැසුම් පා වැසුම් නො පැළැන්දේ මේ හේතුවෙනි. බෝග අසුරන විට
,
ආහාර පිසින
විට
,
ආහාර බෙදෙන විට එයට තුන්වරක් වැන්දේ කෘතවේදීත්වය සඳහායි
.

සද් යනු යහපත්, හොඳ, විශිෂ්ට යන අරුත් දනෙ උපසර්ග පදයකි. සද්පුරුෂ යනු යහපත්, විශිෂ්ට හොඳ මිනිසා යන්නයි. විශිෂ්ටයකු වීම සැමදනොගේම ප්‍රාර්ථනයයි.

කවේලා හසො භික්ඛවෙ සප්පුරිසභුමි, යදිදං කතඤ්ඤුතා කතවේදිතා

මහණෙනි, සත්පුරුෂයකු හඳුනා ගත හැකි ආකාර දකෙකි. කළ උපකාරය සිහිපත් කරන්නා, හා කළ උපකාරයට ප්‍රති උපකාර දක්වන්නා යි

සත්පුරුෂයකු විය හැකික්‍රම දකෙකි.

1. කළ උපකාරය සිහිපත් කිරීම
2. කළ උපකාරයට ප්‍රති උපකාර දැක්වීම

සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයෙහි දී කළෙහෙි ගුණ දැක්වීම යන්නනේ අදහස් කරනුයේ මමෙ සද්පුරුෂ ගුණයයි. සද්පුරුෂයකුවීම

ලියන ලද්දේ Administrator
2013 මැයි 13 වෙනි සඳුදා, 18:27 - අවසන් යාවත්කාලීන කිරීම 2013 මැයි 13 වෙනි සඳුදා, 19:04

,
සද්පුරුෂයකු දැකීම අතිශය දුෂ්කර හා දුර්ලභ අවස්ථාවක් බව
බුදුරජාණන් වහන්සේ
දක්වති.

කතඤ්ඤු කතවේදී පුග්ගලෝ දුල්ලභෝ ලෝකස්මිං කළ උපකාරය සිහිපත් කරන හා කළ උපකාරයට ප්‍රති උපකාර දක්වන පුද්ගලයෝ ලොවෙහි දුර්ලභ වෙති යනු බුදු වදනයි.

ලොව විශිෂ්ට වූ බුදු, පසේ බුදු, මහ රහත් යන උත්තමයෝ සත්පුරුෂයෝ වෙති. එය උතුමන්ගේ චරිත තුළින් මනාව ප්‍රකට කෙරෙයි. අපගේ බුදු පියාණන් වහන්සේ බුදු බව ලැබීමට
පාරමී ධර්ම පූරණය කරන අවධියේදීද සද් පුරුෂ ගුණ සිත දැරූ බව ජාතක කතා පොත් වහන්සේ තුළින් මනාව ප්‍රකටය. මහා අස්සාරෝහ ජාතකය තුළින් මෙය මනාව පැහැදිලි වෙයි.

උන්වහන්සේ දඹදිව රජ කුලයක ඉපිද සිටි අවස්ථාවේ සතුරු සේනාවට අසුව පැන යන්නට විය. එහි දී එක් පසල් දනව්වක ගම්වැසියෙකු එතුමන්ට දින කිහිපයක් ආරක්ෂාව සපයයි. නැවත
රාජ්‍ය බලය ලබා ගන්නා එතුමා උපක්‍රමශීලිව තමන්ට උපකාර වූ මිනිසා හා ඔහු ගේ පවුලේ උදවිය රජ මාලිගයට කැඳවා රාජ්‍යයෙන් අඩකට ඔහු ද රජ කොට පාලනය කරයි. මෙය බෝසත් අවධියේ
උන්වහන්සේ සද්පුරුෂ ධර්මය රැකි එක් අවස්ථාවකි. මෙවන් අවස්ථා ජාතක පොතෙහි බොහෝ දක්නට ලැබෙයි.

බුදුබව ලැබීමෙන් අනතුරුව සත් සතිය ගත කළහ. එහි දී උන්වහන්සේ තමන්ට බුදු බව ලබා ගැනීම උදෙසා උපකාරී වූ පරිසරයට කෘතවේදී බව දැක්වූහ. අනිමිස ලෝචන පූජාව මීට කදිම
සාක්ෂියකි. බුදුරජාණන් වහන්සේ මුලින් ම අප වෙත දැක්වූ ධර්මය මේ අනුව ගත් විට
කෘතවේදීත්වය හා කෘතඥතාවයි. ජීව

,
අජීව

,
අචින්තක

,
සචින්තක

,
භෞතික අභෞතික මේ සියල්ල
කෙරෙහි කෘතවේදීව

,
කෘතඥතාවයෙන් යුක්තව විසිය යුතු බව උන්වහන්සේ මේ තුළින් ලොවට
ප්‍රකට කළහ.

බුදු දහම සමාජ සංස්ථා ගොඩනගා එම සමාජ සංස්ථාවන්ට යම් යම් වගකීම් පවරා ඇත. එසේ පවරන වගකීම් තුළින් සමාජය කෘතවේදීත්වයට හා කෘතඥතාවට යොමු කොට ඇත. මව්පියෝ දරුවන් හදා වඩා ගනිමින්

,

වරදින් මුදා යහපතෙහි යොදවා ඔවුන්ට ශිල්ප ශාස්ත්‍ර උගන්වා ලොකු
මහත්කොට ආවාහ විවාහ කර දී දේපළ පවරා ඔවුන්ගේ ජීවන අභිවෘද්ධිය ඉටු කළ අතර දරුවෝ
මව්පියන් මහලු වූ විට ඔවුන්ට ඇප උපස්ථාන කරමින් ඔවුන්ගේ කුඩු මහත් කටයුතු ඉටු කළහ.
මේ නිසා බෞද්ධ සමාජය තුළ වැඩිහිටි නිවාස

,

ළමා නිවාස

,

අනාථ නිවාස බිහි නොවීය. මෙලෙසම
ගුරුවරු සිසුන් මැනවින් හික්මවමින්

,

වරදින් මුදා යහපතෙහි යොදවා මැනවින් ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර ලබා දුන් අතර

,

සිසු දරුවෝ ගුරුවරුන්ට කෘතවේදී වෙමින් ගුරුන්ට ගරු සත්කාර
සම්මාන දක්වමින් මැනවින් ශිල්ප උගත් හා බිරිඳ ස්වාමියාට ගරු කරමින් ඔහු වෙනුවෙනේ
ඉටු කළ යුතු වගකීම් ඉටු කරමින් ඔහුට ශක්තියක් වූ අතර ස්වාමි පුරුෂයාද බිරිඳට
ගරුකරමින් ඇයට ඇප උපස්ථාන කළේය. පාලකයෝ පාලිතයන්ටත් පාලිතයෝ පාලකයන්ටත් තම
යුතුකම
ඉටු කළහ. ගිහියෝ පැවිද්දන්ට මෛත්‍රී සහගතව සිව්පසයෙන් උපස්ථාන කළහ. පැවිද්දෝ
ගිහියන්ගේ මෙලොව පරලොව සුභ සිද්ධිය සඳහා අනුශාසනා පැවැත් වූහ. එය බුදුරජාණන්
වහන්සේ තම ශ්‍රාවකයන්ට අවධාරණය කළහ.

ගිහීන මුපකාරොන්තං - නිච්චමාමිස දානතො
කරොථ ධම්ම දානෙන - තසෙං පච්චුපකාරකං

නිතර සිව්පසයෙන් උදව් කරන්නාවූ ගිහි පිරිසට ප්‍රතිඋපකාරයක් වශයෙන් ධර්ම දානයෙහි යෙදෙන්න.
උන්වහන්සේගේ අවවාදය වූහ. මේ නිසා බෞද්ධ සමාජය කෘතවේදී සමාජයක් විය.
කෘතඥතාව පිරි සමාජයක් විය. සත්පුරුෂ සමාජයක් විය.

මනුෂ්‍යයන්ට පමණක් නොව සතා සිව්පාවට ද ඒ කෘතවේදීත්වය එලෙස දැක්වීය. උන්වහන්සේ පඤ්ච
ශීල ප්‍රතිපදාව තුළින් මේ ජීව හිතවාදී බව ප්‍රකට කරයි. සැම දනොගේ ජීවිත සඳහා
හැම දනොම උපකාරී වෙයි. එසේ නම් අනිකා කෙරෙහි සැළකිලිමත්ව කටයුතු කළ යුතු යි.
කරණීයමෙත්ත

,

මංගල
,
ආදී සූත්‍ර දර්ශනා තුළින්ද මේ ජීව හිතවාදී සමාජ උපකාරී සමාජයකට
ආදර්ශයට ගත හැකි දර්ශනා ඇත.

ආදි කාලීන බෞද්ධ සමාජය මේ පද්මාකාර ආකෘතියේ සමාජයක් විය. විල නිසා මල ඉපදිනි. මල නිසා විල පිවිතුරුය. පුද්ගලයා නිසා සමාජය සුන්දර විය. සමාජය නිසා පුද්ගලයා සුන්දර
විය. අතීත සමාජය අජීවී දයෙට ද කෘතවේදී විය. ගහ කොළ ආදි ස්වභාවික වස්තු දවේත්වයනේ සැළකුවේ ඔවුන්ගේ අනවබෝධය නිසා නොව තමන්ට ජීවත්වීමට උපකාරී වන මේ ස්වභාව ධර්මයට කෘතවේදීත්වය දැක්වීම උදසොයි. කුඹුරේදී හිස් වැසුම් පා වැසුම් නො පැළැන්දේ මේ
හේතුවෙනි. බෝග අසුරන විට
,
ආහාර පිසින විට
,
ආහාර බෙදෙන විට එයට තුන්වරක් වැන්දේ
කෘතවේදීත්වය සඳහායි. ආහාර පිසූ බඳුන බිඳුන පසු ද විසි කළේ නැත. ගෙයි පිළිකන්නේ
මුනින් අතට හරවා තැබිණි. සිසුහු තමා ඉගෙනගන්නා පොත ගන්නා විටත්
,
යළි තබනවිටත් ඊට
වැන්දාහ. මේ කිසිවක් නිසා නොව තම කෘතවේදීත්වය හා කෘතඥතාවය පෙන්නුම්කොට ගෙන ය.

අටලෝ දහමෙහි වටිනා පැත්ත අත්පත් කරගන්නටත් නොවටිනා පැත්ත බැහැර කරන්නටත් මහ තරගය ක නිරත ඇතැම් මිනිසා කෘතවේදීත්වය හා කෘතඥතාවය අමතක කර ඇත. මේ නිසා විෂම
,
සමාජයක් බිහිව ඇත. ඒ නිසා අප ජීවත්වන සමාජය තුළ අවුල් වියවුල් වලින් යුතු හිංසාකාරී
සමාජයක් වී ඇත. මෙය වෙනස් කළ හැක්කේ අපටයි. බුදු ගුණ අගයමු. බුදුබණ පිළිපදිමු. අපි
යහපත් මිනිස්සු වෙමු. යහපත් සමාජයක් බිහි කරමු.

කැප්පටිපොල, පාලුගම, ශ්‍රී සුභද්‍රාරාම මහා විහාරාධිකාරී, වැලිමඩ ගුරු මධ්‍යස්ථානයේ ගුරු අධ්‍යාපනඥ සේවයේ කථිකාචාර්ය වෙල්
ඔය පඤ්ඤාතිලක හිමි
-
Budusarana - 2013 ක් වූ මැයි 9 වන බ්‍රහස්පතින්දා